

SOKFÉLE.

25. Szám. Béts. Mártius 28-dikán.

1834

Emlékeztető Jegyzetek.

M á r t i u s.

26 Mart. — 1744. XV Lajos frantzia Király hadat izen Mária Therésiának. — 1799. Kray Legnago mellett megveri a' Frantziákat. — 1810 † Pesten Kelemen Imre Professor a' leghiresb magyar törvénytudók egyike.

27 Mart. — 1443 szül. Kolosvárott koszorús MATYÁSUNK.

28 Mar. — 1664 † Wesselényi Nádor. — 1256. IV Béla újlag kéri a' pápát hogy erősítse meg az egyeséget, mellyre István fiával lépett. — 1802. Olbers Bremában felfödi Pallas planétát.

29 Mart. — 1598. Palfy 's Schwarzenberg visszaveszik Györt. Huszárok török ruhában közelítnek a' várhoz 's jelentik, hogy Budáról meg érkezett a' várt segítség. A' felvont híd erre leeresztetik, a' mieink főtörök hamarjában a' fejevári kaput megtámadják az őrséget levágnak 2000 embert 's 12 óráig tartott viadal után övék a' vár.

Játékos Versek.

A' múlt évi Sokféle 92-ik számában „játékos versek“ czím alatt azon óhajlás tétetett, hogy a' ki illyeneket készíteni fogna, közölné azokat a' nevezett folyó-írásban. Minek utánna én nem kevés ideig illy versek' valaki által teendő beküldése után hasztalan várakoztam volna, azon szándék támada fel bennem, hogy szorgalmamat egyéb hivatalos foglalatosságimtól szabad óráimban illyenek' szerzésére fordítsam. — Igaz ugyan, hogy nem tsekély akadályokkal, mellyek előmbe gördültenek, kelle megvívnom; miről kétség kívül mindenki megvayon eléggé győződve, ki honi nyelvünk' belső szerkeztetését tsak félig is ösméri; de ezen gátokon nyert diadalmam után azonnal a' dol-

Toldalék a' M. Kurírhoz. 25

gozáshoz fogtam. — Munkálatom' tárgyául választám először is a' rák' módjára vissza fordítható verseket. Ezekhez tartoznak az egyes rákversek, a' párosok 's az ördögi-versek.

Egyes rák-verseket, értem a' hatlábúakat (Hexametri cancrini), mivel másnemű versekkel próbát nem tettem, készíteni nem nagy munkába jön, a' mellett roszszúl hangzanak p. o.

Értem, mondani mit kívánsz; én hallgatok abban (Abban hallgatok én; kívánsz mit mondani, értem); az' okból tehát ilyenek' kidolgozását félre tettem, fordítván fáradságos igyekezetemet.

Páros rák-versek' (Disticha cancrina) készítésére. Ezek alatt értetődnek azon párversek, mellyek viszáról, nem betűk, de szavak szerint, ugyan azon, vagy pedig ellenkező értelmű, tükéletes, 's metrikai szabályokhoz mért párverseket viszont nyujtanak, akként: hogy — egy párverset véve — az ötlábú (Pentameter) a' hatlábúból vegye fel a' végső lábat, hatlábút vissza felé maga képezendő, a' volt hatlábúnak pedig hátramaradt része ötlábút alakítson. — Ezen verseket készítém a' szinte általam készült Deák illy párversek szerint. Közlöm itt a' latán dolgozatomat is, — arra szolgálándót, hogy annál jobban ált' láthassa a' kegyes olvasó, mennyivel nagyobb dologba kerüljön efféle magyar versek' szerzése, — egy

Ördög-verssel (versus diabolicus), melly alatt a' versek azon nemét értjük, hogy az betűszerinti visszaolvasás által azon egy, vagy más jelentésű mondást velünk szemléltesse. — Az én verseimben, mind az előbbieken, mind a' végsőben ugyan azon egy értelem fekszik vissza felőlről is.

Deák páros rák versek.

Det tibi Coelipotens Supremus Saecula grata
 Vivere, sint praesto perpetuo tibi Dii.
 Sit tibi continuo Ramnensis tempore fida;
 Praemia tu merito pro cape multiplici.
 Sint tibi divitiae, multarum copia rerum;
 Denique sis felix, divitiae tibi sint.
 Det tibi Coelipotens, mortem post agmina Coeli
 Ut reserant sedes aethereas, precor hoc.

Viszszafelé:

Dii tibi perpetuo praesto sint, vivere grata
 Saecula Supremus Coelipotens tibi det,
 Multiplici cape pro merito 's i. t.

Magyar páros rák-versek.

I. Az esti borúlat.

El fedí sátorait mennynek nagy fátyola éjnek
 'S környezi holdunkat nézz'd Latzi! fellegözön.

II. A' szerelmes mélézó.

Szüntelenül Nina jár elmémbe, — szívemet által
 Nyilai sebzették, — csak Nina gondolatom.

III. —er —tz barátjához, kinek szándéka
 vólt Rózsa nevű szívbálvánnya ketseit
 énekleni.

Kellemeit deli 's szép Rózsádnak Te! ha el indúlsz
 Dallani; mintául vedd elő rózsabokort.

IV. Egy bizonyos-kedveltjéhez.

Majd fedí tagjaimat mikoronn a' sírkövem, áldozz
 Könnyeket érettem — kedvesedért — Neli! oh!

Viszszafelé:

I. Fellegözön Latzi! nézz'd holdunkat környezi
's éjnek

Fátyola nagy mennynek sátorait fedí el,
's így a' többi.

Ördög - vers.

Ebbe lehel mellem tettet szép ész lehel abba.
Bétsben. L. M.

I ső Amurath álmának tsudálatos bételyesedése.

I-ső Amurath Török Sultán, ki fényes győzelmei által, leg először erősíté meg Európai birodalmát, 's hatalmasan sietteté Görög ország' vég romlását, 1389-ben Cassovánál nyert fényes diadalma után, a' viadal' sajnós mezején bolyongott, látni akarván az ott szűnyadozó, és vérbe kevert hartzosok' halvány sokaságát. „Különös!“ így szóla a' fő vezérhez, „hogy a' legyőzött ellenség' holtai között egy öreget sem találhatni, hanem mind ifjú embereket. A' vezér eszesen így felelt Amurathnak.“ Épen az volt szerentsétlenségök, hogy megöszült és tapasztalt emberek' tanátsaival szükölködtek, mert a' Törökök győzhetetlen fegyvereinek ellentállani, nem hideg és átlátó észnek, hanem fiatal hevességnek és meg gondolatlanságnak bélyege.“ — De még különösebb volna „folytatá Amurath, ha éjjeli álmam, mellyben az ellenség' kezétől magamat megöletni láttam, bétellyesednék, — és imé! alig hangzottak el e' vég szavak ajkairól, már szívché dőfé törét egy a' holtak közt lappangó serbus katona, ki ugyan azonnal öszve kontzoltatott, mind az által a' Sultán két óra mulva ditsősége' magas fokáról a' néma sir' setét ölébe hanyatlott.

Sujánszky Antal.

Quod tibi non vis, alteri ne feceris!

A' Bátor Úr által ellenem ezen lapoknak mult évi 757 — 762-dik lapjain öszvehalmozott tanító letzkéire, mellyek vádokból, panaszokból 's a' tárgyhoz éppen nem illő kifejezésekkel állanak, készítettem ugyan feleletet, de a' melly, — végét akarván az unalmas vitának szakasztani, — hoszszú lett, 's a' Sokfélének fél ívi számába nem férhetvén a' Kiadó úr azt rövidítettetni kívánta.

Azonban mind inkább meggyőződtem a' felől, hogy Bátor úrnak koránt sem az igazság kivívása fekszik szívéen, hanem a' mint írásából nyilván kíláthatni, egy bizonyos vágyódás fogatott vele tollat, mellynek tzelja a' szegény hazámfiak védelmére megszóllalt személyemnek sértegetése vala, a' honnan most már igenis helyben hagyom feleletem ki nem adatását, mivel az indulatoskodásnak ez a' munkája inkább szánakozást érdemel mint feleletet. Írástudó lévén B. úr, illőlett volna magát tettel is az írás szavaihoz szabni. Mindent szeretettel és szeretetből kell tennünk, nem pedig személy ellen való tordsalkodásból. Mint írástudónak, Sz. Pálnak azon szavaira kelle vala figyelmeznie, a' mellyeket mond: I. Korint. 13-r. 1—7. v. A' mit p. o. igen jól tud B. úr, hogy én Magyar országi jó téteményekkel nem élek, hogy tsavarhatja el fondor módon „vélem“-re, tsak azért, hogy homályba hozza 's gyanúba ejtse jó indulatomat hazám eránt!

F. J.

A' hitetlen sirköve.

Elmegyek, de nállad hagyom
Ne vessd meg vég ohajtásom
Öszvesebzett szívemet.

Megérdemli e rontsolt szív,
 Hogy hozzá mindenkor légy hív
 És halgass meg engemet:

Majd, ha egyszer távol leszek,
 'S róllad semmi hirt nem veszék
 Ne felejtse el nevémet,
 Jól tudod: hogy láng szívemet
 Birtad minden érzésemet
 Ne felejtse el engemet.

A' sors' szárnya bár hordozzon
 Szirteken, vagy lapályokon
 'S zárjon a' Jégvilágba,
 Nem fogy meg az érzés bennem,
 Nem változik meg szerelmem
 Ez életben, nem — soha.

Bár a' távol Tőled elrejt
 De senkinek törbe nem ejt
 Többé agyag bájszere,
 Jól tudom, mert tapasztaltam,
 Hogy mit benned magasztaltam
 Nyomor'ságom' Szerzője

Én hordozom tsalfa ived
 Mert én voltam igaz hived
 Jól tudod, ne tagadd el,
 Hogy nem másztam hason hozzád
 Te kértél, hogy tekintsek R'ád
 Azt is tudod, takard el.

'S így, ha mindent eltakartál
 A' mit kérve óhajtottál,
 Újra megtér reményed
 'S az új világ' bájkörében

Veszedelmes özönében
Mást ketsegtet érzésed.

És én, kit szerelmed sebzett,
És megúnva áteresztett
Kényeinek végére
A' béllyeget hordozhatom,
De majd végre felirhatom
A' halál' bús kövére:

*Itt nyúgszik egy volt andalgó,
A' kit egy komor Sirásó
Bús hantokkal fedezett,
Szívet lopott életében
Megsebzette, 's keservében
Fúlva e sir temetett. —*

Mi az, mit ott lengni látok?
Borzasztó fekete hantok
A' halálház' árnyéka
„Ott nyilván egy élet alszik
Kinnyaiban mélyen nyúgszik“
Igy zeng a' vándor szava,

Oda térek, ott nyúghatok
Tziprusiból szakajthatok
'S hosszas nyúgodalmából
Megköszönöm az alvónak,
Hogy szállást nyújt a' vándornak
Mohos nyoszolyájából.

A' setét éj' komorjában
Más világi mély álmában
Mind reggelig nyúgszik ott,
Hogy feleszmél, világot lát

Sóhajtozván kedves honnyát
Eggy marványra tapintott.

Hol egy szivet megivezve
Látván az Oszlopra mettzve
Nem tud hinni láttának
Felsóhajtoz az egekre
Kéri a' Sírt mindenekre
Fogadja bé Társának,

Ez zengte el keservimet
Ez sajnálta tsak szivemet
Ott a' néma halmok közt,
'S így bolygott a' végzés' útján
A' halál' szűk barázdáján
Örökléti vágyok közt.

Szinovátz.

R e j t v é n y.

A' Törököt én vezetem
Ag Budának falához;
A' düts magyart én követem
A' ditsóság' poltzához.
A' piruló rózsá' keblét
Meg nem sértve zárom be,
'S magyar hősi lánggal állok,
A' Tatárnak elébe.
A' dölt sziget várban lakok,
De Budán helyt nem találok,
Lelsz a' tavasz elején,
És e' Rejtvény' közepén.

Sujánszky Antal.

Megfejtés a' 24 számban:

Három kintset keress:
Reméllj, hidj, és szeress.